

Till
Justitiedepartementet
Enheten för samordning av samhällets
krisberedskap
103 33 Stockholm

Epost: fo.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia: fo.ssk@regeringskansliet.se

Alvik den 8 maj 2023

Yttrande

över betänkandet "Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap" (SOU 2022:57)

Diarienummer: KS 2023–0329

Sveriges kristna råd har varit remissinstans för betänkandet. Våra medlemskyrkor är olika starkt involverade i totalförsvarets organisation, men alla har erfarenhet av att stötta människor i kris. Trossamfundens bidrag till krisberedskapen är också utgångspunkten för detta svar.

Synpunkter på förslaget

Sammanfattning

Sveriges kristna råd

- *tillstyrker* förslagen i utredningen
- *understryker* vikten av att tillvarata trossamfundens erfarenhet och kunskap i att möta människor i kris
- *påpekar* vikten av att tillvarata trossamfundens kulturella kompetens vid utformningen av strukturer och rutiner gällande skydd av civilbefolkningen vid höjd beredskap
- *understryker* vikten av att tänka in människors existentiella behov i krisberedskapsplanering
- *efterlyser* en dialog om den nationella krisberedskapsordningen med trossamfundet
- *noterar* en språklig förskjutning från civil *beredskap* till civilt *försvär*

Kommentar

Sveriges kristna råd rymmer 26 olika samfund och 3 observatörer. I denna mångfald ryms olika närhet till totalförsvarets organisation och olika syn på vilket som är samfundens roll. Gemensam är dock viljan, erfarenheten och kompetensen att stötta vid kriser.

Strukturer för krisberedskap

Bland Sveriges kristna råds medlemskyrkor återfinns Svenska kyrkan, som är det samfundet som är närmast knuten till totalförsvaret genom både lagstiftning och den struktur som har byggts upp lokalt, regionalt och nationellt. Vi uppskattar att utredningen betonar trossamfundens roll, och är stolta över det viktiga arbete med kristöd nationellt och internationellt som trossamfunden gör.

Andra samfund och observatörer är i mindre grad involverade i arbetet med uppbyggnaden av totalförsvaret. Ett flertal ingår i diverse krisberedskaps-konstellationer på kommun- och regionnivå. Samordningen på nationell nivå sker dock främst med Svenska kyrkan. Vi upplever att det därmed finns en risk att tappa trossamfundens särskilda kompetens i processen, både när det gäller förmågan att mobilisera frivilliga, att överbrygga kulturella och språkliga barriärer, och att bemöta människors existentiella behov i krissituationer.

Sveriges kristna råds medlemskyrkor har olika stora resurser för nationell krissamordning. Ett befintligt och uppskattat forum är SST:s krissamordningsgrupp. Vi tror dock att samarbetet kan förbättras ytterligare och menar att en mindre översyn av den nationella samordningen med de frikyrkliga och ortodoxa samfunden samt katolska kyrkan kunde övervägas.

Kulturell kompetens och förtroendekapital

Flera av våra medlemskyrkor har en hög andel utlandsfödda medlemmar. Bland dessa, inte sällan ortodoxa kyrkor, finns såväl väl etablerade och integrerade samfund som sådana vars självbild är den av en ”etno-andlig oas” i Sverige. Förtroendet för prästerskapet i alla dessa samfund är mycket hög, även där språkkunskaper på svenska samt förtroende för och kontakt med offentliga aktörer i Sverige är begränsade.

Här finns all anledning att tillvarata den kulturella kompetensen och förtroendekapitalet i samarbetet mellan svenska myndigheter och trossamfunden. Goda exempel på detta har observerats under Coronapandemin, där exempelvis ortodoxa kyrkorna bidragit till myndigheternas spridning av viktig information till sina medlemmar, bland annat på de språk som används inom respektive gemenskap. Samma har skett i katolska kyrkan och vissa frikyrkliga församlingar.

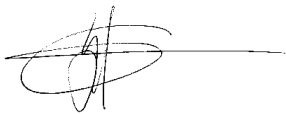
Vi vill peka på vikten av att tänka in kulturell och språklig kompetens i utformningen av strukturer och rutiner, och vill understryka den kompetens och det förtroendekapital som finns hos trossamfunden.

En språklig förskjutning från kris till krig

Det finns olika syn bland våra medlemskyrkor och observatörer gällande kyrkans roll i totalförsvarssammanhang. Som kristna är vi måna om och vana vid att stötta vid kriser, men övergången från krisberedskap till att ingå i en försvarskontext är inte självklar för alla våra medlemskyrkor och observatörer.

Vi noterar därför den språkliga förskjutningen från krisberedskaps- till försvarsterminologi. Vinsten med att införa försvarsterminologi i områden som rör kris i bredare mening är inte uppenbar.

För Sveriges kristna råd

Sofia Camnerin, generalsekreterare, telefon: 08-453 68 01

Handläggare: Benjamin Ulbricht, 08-453 68 08

Sveriges kristna råd är en kristen paraplyorganisation med 26 medlemskyrkor och 3 observatörer. I dessa ryms bredden av olika kristna traditioner i vårt land. Med grund i kristen tro är kyrkorna i Sverige, liksom runt om i världen, engagerade i frågor som rör människors liv, värdighet och rättigheter. Kyrkorna i Sverige har stora kontaktytor med människor i olika livssituationer och vill verka för ett inkluderande samhälle där människors rättigheter och värdighet värnas. Sveriges kristna råd motsätter sig alla former av förtryck och diskriminering. Sveriges kristna råd har granskat betänkandet utifrån grundläggande kristen människosyn, rätten till liv i värdighet och med grundläggande mänskliga rättigheter, så som de uttrycks i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna.